

1.4. Meteorološka postaja v Stari Fužini

1.4. Meteorological station in Stara Fužina

Mateja Nadbath

Letošnji svetovni dan meteorologije 23. marec, in celo letošnje leto je Svetovna meteorološka organizacija posvetila prostovoljnim opazovalcem vremena, klime in voda. Avtomatizacija meteoroloških opazovanj ne more v celoti nadomestiti opazovalca in njegovega dela. V počastitev prostovoljnega dela opazovalcev v biltenu od septembra 2000 objavljamo v vsaki številki prispevek z opisom ene izmed meteoroloških postaj in predstavimo opazovalce in njihovo delo.

Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije ima v Bohinjskem kotu eno izmed meteoroloških postaj v Stari Fužini (slika 1.4.1.). Na omenjenem območju so še tri meteorološke postaje. Te so na Voglu, v Bohinjski Bistrici in v Bohinjski Češnjici.

V Stari Fužini so z opazovanji začeli 1. novembra 1939. Prvi mesec je bila to postaja IV. reda ali padavinska meteorološka postaja, merili so višino padavin in višino snežne odeje ter opazovali meteorološke pojave.

Slika 1.4.1. Lega kraja Stara Fužina in meteorološke postaje
Figure 1.4.1. Position of village and of meteorological station in Stara Fužina

Od decembra 1939 je bila meteorološka postaja III. reda, to pomeni, da so merili najvišjo in najnižjo dnevno temperaturo zraka, višino padavin, višino snežne odeje in novozapadlega snega ter opazovali oblačnost in meteorološke pojave. Po II. svetovni vojni je bila postaja spet le padavinska. Od leta 1952 je meteorološka postaja v Stari Fužini klimatološka; merijo najvišjo in najnižjo temperaturo zraka, temperaturo zraka po suhem termometru, vlago zraka, smer in hitrost vetra, višino padavin, višino snežne odeje in novozapadlega snega ter opazujejo oblačnost in meteorološke pojave.

Slika 1.4.2. Meteorološka opazovalca Tončka in Franc Žnidar 18. novembra 1999 (foto: B. Kokalj)
Figure 1.4.2. Observers Tončka and Franc Žnidar on 18th of November 1999 (photo: B. Kokalj)

Prvi opazovalec na meteorološki postaji v Stari Fužini je bil Martin Prigelj, opazoval je od 1. novembra do 1. decembra 1939, ko je delo opazovalca prevzel Franc Hodnik. Leta 1940 je začela z opazovanji Ančka Hodnik in je opazovala do leta 1942, ko so prekinili z meteorološkimi opazovanji zaradi II. svetovne vojne. Leta 1946 je nadaljevala z meteorološkimi opazovanji Marija Pohlin, opazovala je do konca leta 1969. 5. novembra 1969 sta meteorološka opazovanja prevzela Tončka in Franc Žnidar, opazujeta še danes, to pomeni, da merita in opazujeta vremenske pojave že dobrih 31 let (slika 1.4.2.).

Meteorološko postajo v Stari Fužini so v celotnem obdobju delovanja trikrat prestavili zaradi zamenjave opazovalcev. Sedaj je meteorološki opazovalni prostor že več kot trideset let na istem mestu (sliki 1.4.3. a., b.).

Slika 1.4.3a., b. Sedanji opazovalni prostor v Stari Fužini v zgodnjih osemdesetih letih (a) in 18. novembra 1999 (b).

Opazovalni prostor se od leta 1969 do danes ni spremenil

Figure 1.4.3a., b. Actual observing place in Stara Fužina in early eighties (a) and on 18th of November 1999. Observing place remains the same from 1969 on.

Na klimatološki postaji v Stari Fužini in na vseh klimatoloških postajah opazovalci opazujejo in merijo vremenske pojave trikrat dnevno in to ob 7., 14. in 21. uri po krajevnem času (oziroma ob 8., 15. in 22. uri po poletnem času). Atmosferske pojave opazujejo in beležijo neprekinjeno tudi med opazovalnimi termini. V vseh treh terminih opazovalca na klimatološki postaji Stara Fužina merita temperaturo zraka po suhem termometru, smer in hitrost vetra in opazujeta oblačnost. V jutranjem terminu ob 7. uri izmerita tudi višino padavin in višino novozapadlega snega ter snežne odeje; v večernem terminu ob 21. uri pa odčitata vrednosti najvišje in najnižje dnevne temperature z maksimalnega in minimalnega termometra. Neprekinjeno, tudi med opazovalnimi termini, opazujeta obliko ali vrsto padavin in meteorološke pojave. Tako opazujeta in beležita npr.: dež, sneg, dež in sneg, točo, poledico, meglo, meglico, ledeno meglo, bliskanje, grmenje, mavrico, močan veter, vihar, vihar,.... Pri vseh napišeta čim bolj natančen čas začetka in konca pojava in njegovo jakost. V primeru, da povzroči vihar veter ali kakšen drug meteorološki pojav škodo, opišeta opazovalca tudi nastalo škodo.

Naloge opazovalcev v Stari Fužini in na vsaki meteorološki postaji so:

- redno in vestno opravljanje vseh meteoroloških opazovanj in merjenj predpisanih za postajo,
- pazljivo in čitljivo vpisovanje dobljenih podatkov v dnevnik,
- vzdrževanje instrumentarija in opreme postaje v čistem in uporabnem stanju ter obveščanje o morebitnih okvarah in
- pošiljanje dnevnika opazovanj in meritev po preteku meseca na Hidrometeorološki zavod Republike Slovenije.

SUMMARY

The World Meteorological Organisation has declared this year for International Year of Volunteers for Weather, Climate and Water. Also the World Meteorological day, the 23rd of March 2001, is dedicated to them. For that reason Hydrometeorological Institute of Slovenia since September 2000 on in each Bulletin is representing one of meteorological stations, observers and their work. In this number of Bulletin meteorological station and observers in Stara Fužina are presented.

Stara Fužina is a village near Bohinj lake, in Julian Alps. Meteorological observation began on the 1st of November 1939. The first observer was Martin Pragelj. Since 1969 till now Tončka and Franc Žnidar are observers. The observing place is on the same location from 1969 till now. At the beginning of measurements and in the years from 1946 to 1952 only precipitation, snow cover and meteorological phenomena were observed. Otherwise in Stara Fužina maximum and minimum air temperature, air temperature, humidity, cloudiness, wind direction and speed are also measured and observed.